

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egy hóra . . . 50 K Felévre . . . 220 K
Negyedévre . . . 110 K Egész évre . . . 440 K

EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 2 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik hét-ö kivétel vel minden nap

Felelős főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM.

INTERURBAN TELEFON: 3-48 SZÁM.

Nagy jogokkal nagy kötelességek járnak

A vagyonváltást nem lehet öszre halasztani

A pénzügyminiszter bizakodik - Hegedüs Lóránt Egerben

A pénzügyminiszter Egerben négyülésen nagyszabású beszédben ismertette politikáját. Kifejtette, mekkora fontossága van annak, hogy a magyar pénz függetlenné lett az osztráktól. A hallgatóság élénk helyeslése mellett hangoztatta, hogy az „hogy Ausztria, mely miatt háboruba mentünk, kinek rossz generálisai tönkretettek, csehei elárultak, hogy ez most kilopja még az aranyórát is a zsebünk-ből, az a legnagyobb szegény.” Igazságosan kell megosztani a háboru terheit: aki sokat szenvedett, annak a vállára kevesebb terhet kell rakni, aki azonban nem vette ki a részét a háboru szenvedéseiből, az nagyobb terhet viseljen. Hogy vagyonunk értékét megjavítsuk, egyik részét oda kell adnunk, hogy ezáltal megmentsük a másik felét. Majd így folytatta:

— Ha mi nem tudunk talpra állani, akkor más jön be és más fog talpra állítani, nem minket, hanem saját magát. Ezért kell sietnünk, ezért *nem engedem meg, hogy a vagyonváltást elhalasszuk öszre.* A magyar vagyonosztálynak meg kell tudnia, hogyha egy országot kormányoz, — a jogokkal nagy kötelességek is járnak. (Helyeslés.)

Aztán így fejezte be szavait: Nem halt meg a nemzet, van ország, van tízmillió magyar, nyolcmillió itt bent, három és fél millió várja, hogy mit csinálunk; akik ide fognak jönni, ha mi hívjuk, de csak akkor, ha portánkat rendben tartjuk. Apáink kiállottak török uralmat, osztrák rabigát, mi is kiálljuk Trianont.

A miniszter beszédét percekig tartó éljenezés követte.

solom, hogy köszönetet mondjunk mindazon szenátoroknak, akik Magyarország érdekében a francia szenátusban előterjesztést tettek. *Mi a területi integritásról nem mondunk le, de nem is lehet lemondani.* A trianoni békeszerződés végrehajtása különösen a ruthén népet érdekli. *A ruthén nép sohasem nyilatkozott a tekintetben, hogy el akar szakadni Magyarországtól,* sőt éppen annak adta tanujelét, hogy nem akar elszakadni. A ruthén néppel szemben a legkegyelenebb elnyomást folytatja a cseh. Arról, hogy milyen tárgyalások folytak Brückban a csehek és magyarok között, a ruthén népnek közelebbi tudomása arról nincs. Az a véleménye, hogy *békés állapotokat nem létesíthet a magyar kormány Csehországgal, területi engedmények nélkül.* A cseh nép és a mostani külügyminisztere voltak azok, akik nagyban hozzájárultak Magyarország feldarabolásához. Most itt van az alkalom, hogy ezeket a bűnököt a tárgyalások folyamán valamiképp helyreigazítsuk. Kérni a külügyminisztert, hogy hajlandó-e a tárgyalásokról a nemzetgyűlést tájékoztatni.

Bánffy Miklós gróf azt vánszolta az interpellációra, hogy a magyar kormány mindig hangoztatta, hogy a békeszerződésben előírt kötelezettségeknek eleget tesz és azt, hogy nem hagyja szem elől azokat az előnyöket sem, amelyeket a békeszerződés biztosít.

— Ezen előnyök talán már folyamatban vannak s először a határmegállapító bizottság működésében nyilvánulnak meg. Kijelenti, hogy mikor ezen bizottság működésének adatai eljutnak hozzá, azonnal be fog számolni annak eredményéről a Ház előtt. Azután áttér a marienbadi tanácskozásokra. Ez a találkozás — mondotta — természetes folyamánya annak a politikának, amelyet a kormány követ, hogy a háboru által bekövetkezett viasz állapotokat megszüntesse és a békés fejlődést biztosítsa. Ez a találkozás folytatása a bruck-i tárgyalásnak s tárgya részint a trianoni békeszerződés végrehajtása, részint gazdasági tárgyalás. A gazdasági szakbizottság lejárati egyezményt kötött fém és kokszt behozatalára. *Hosszabb lejárati szerződést még nem kötöttünk Csehországgal.* A szakbizottságok sikeres működéséhez a remény meg van s joggal várhatjuk, hogy a nehézségek elsimuljanak. Csehországnak be kell látni, hogy a trianoni békeszerződésben ránk rótt terhek maximálisak és súlyosbíttást, esetleg további emelést nem fogadhatunk el. Azt hiszem, hogy a nemzetgyűlés is osztja ezen álláspontomat. A marienbadi tárgyalások a kisantantnak Magyarországgal szemben tanúsított szenvedélyességét tompították. Kéri válaszában tudomásul vételét.

A választ úgy az interpelláló, mint a Ház tudomásul vették.

Ülés vége 2 órakor volt.

Berekesztették az őrlési adó vitáját

A ruthén nép nem akar elszakadni Magyarországtól - Hosszabb lejárati szerződést nem kötünk Csehországgal - A trianoni békefeltételek súlyosbíttását nem fogadjuk el

A képviselők ma is csak fél 12-re jöttek össze határozatképes számban, amikor is az elnök újra megnyitotta az ülést. Bejelenti, hogy Schioppa Lőrinc pápai nunciustól a hadifoglyok hazaszállítására vonatkozólag levelet kapott, amelyben a Szentszék támogatásáról biztosítja a kormányt. A bejelentést a Ház nagy lelkesedéssel fogadta.

Napirend szerint az *őrlési és forgalmi adóról* szóló törvényjavaslat vitája következett.

Erek a törvényjavaslatot általában súlyosnak tartja. Nem helyesli, hogy az őrlési vámot a kézimalmokra is kiterjesztik, mert ezzel erősen belenyúlnak a gazdaközönség szabadságába. Rendkívül nagyra találja a 15 százalékos adót, amelyet a gazdáknak le kell adni, de mivel a pénzügyminiszter ezt a 15 százalékos adót magasabb nemzeti szempontból állapította meg, nem kívánja a javaslatot támadni. Kéri, hogy a szakaszban adó helyett őrlési részese-dést vegyenek be.

Gaál Gaszton: Felhívom Erek képviselő társam figyelmét arra, hogy minisztersége idején 4 százalékos szedték a malmok. Egy százalék tökéletesen elég a porlasi veszteség pótlására. Az a nézete, hogy míg a mult évben a gazdaközönségtől 18 százalékos adót vettek el önkényesen, addig most 16 és fél százalékos adót kell leadni, tehát most lényegesen könnyebb a gazdaközönség helyzete.

Végül a Ház a második szakaszt Erek Károly és Könyves Lajos módosításával elfogadja.

Az ötödik szakaszt Erek módosításával fogadták el.

A kilencedik szakaszban Erek kér szót: A cukor forgalmiadó nem indokolt, financiaális alapja nincs akkor, amikor a pénzügyminiszter az állami részesedésnél minden mázsa répánál 400 korona helyett 230 koronát helyez le s ugyanakkor minden kilogrammért még külön 1 korona 40 fillért kell fizetni. Kéri ennek a szakasznak a törlését.

Rupprecht Olivér hasonlóan indokolatlan-nak találja a forgalmi adónak ezen nemét, amely a répa termelőket sújtja, amennyiben azok más termelési ággal is foglalkoznak. Ő

is kéri a szakasz törlését. A gyárakban a cukor 80 korona 60 fillérbe kerül, s ebből a gazdák 2 korona 50-t kapnak akkor, amikor az államnak ötszörte nagyobb bevétele van a cukornál, mint a gazdáknak. Nem tartja igazságosnak, hogy ezt a termelési ágat még külön adóval is sújtásák. Egyik beszédében hangsúlyozta a több termelésre való áttérést. A cukorrépa termelés több termelést jelent és még a munkanélküliséget is megszünteti, mert ahol ezzel az ággal foglalkoznak, nincsen munkanélküliség, sőt munkaerő hiány mutatkozik. Kéri a pénzügyminisztert, hogy ejtse el ezt a szakaszt. Ezután az elnök a vitát berekeszti és napirendi indítványt tesz.

Ezután az interpellációkra tértek át.

Kutkafalvy Miklós: A nemzet a trianoni béke lesújtó hatása alatt áll. Az utolsó pillanatban a győztes államokban felbőrdelt a lelkiismeret. Biztosítottak bennünket minden oldalról és mi megbiztunk bennük. Meg kellett azonban győződnünk arról, hogy az entente kormányok jóakaratu ígéreteiben csalódtunk s a jóakaratu is hiányzik belőlük. A francia miniszterelnök nyíltan kijelentette, hogy Magyarország, Csehország és Románia között választottak, de nem Magyarország javára. Mi örülünk ennek az őszinteségnek, mert legalább tisztán látjuk Franciaország politikáját.

Azt hiszem, hogy a nemzetgyűlés érzelmeinek adok kifejezést akkor, amidőn azt java-

A zsidók csempészik ki a magyar értékeket

Három zsidót lecsíptek több millió értékű arannyal és ékszerrel

Budapest, július 18. A rendőrségnek tudomására jutott, hogy az utóbbi időben nagy mennyiségű új magyar bankjegyet, arany és ezüst pénzt csempésznek ki Bécsbe. A Brück-királyhidai vonalon lévő ellenőrző közegeket a főkapitányság értesítette arról, akik minden gyanusnak látszó utast alapos vizsgálat alá vettek. A szigorú vizsgálatnak eredménye is lett, amennyiben Stolarics detektív a Budapestről indított expressz vonat utasai között három gyanusnak viselkedő egyént állított elő.

A detektívnek 1000 koronát akartak adni, hogy engedje őket szabadon, mire mindhármukat azonnal letartóztatták. A letartóztatott egyének: Weinstein Ábrahám, Weinstein Juda és Kohn ügynök bevallották, hogy magyar bankjegyet akartak csempészni Ausztriába. A detektív átvizsgálta a bőröndöket, amelyekben több millió korona értékű aranyrudakat, arany 10 és 20 koronásokat, ékszereket és 200 darab 1000 koronás magyar bankjegyet talált. (MTI.)

Reitz János nyilatkozik

Az Egyetértés vasárnapi száma feltűnő módon ad hírt arról, hogy Reitz János állat-egészségügyi főfelügyelőt állásától felfüggesztették. Az esettel a Tiszántúli Hírlap tegnapi esti száma „Politikai üldözés” cím alatt foglalkozik s elmondja, hogy Reitz ellen, mint a keresztény irányzat egyik lelkes harcosa ellen folyik politikai hajszák, mellyel le akarják törni azok, akiknek politikai szekere elé nem hagyta magát befogatni.

Maga a meghurcolt tisztviselő is nyilatkozik a T. H.-ban férfias, önérzetes hangon s minden tisztességes embert arra kér, hogy függeszesse fel ítéletét addig, míg az általa sürgetett vizsgálat befejezését nem nyer, aminek elkövetkezése idejére igéri, hogy személyre való tekintet nélkül leleplezi „azt az aljas hajszát, mellyel a maffia le akarja teríteni.”

Ugy a T. H., mint a nyilatkozat rámutat arra a valóban szokatlan jelenségre, hogy ilyen részletességgel ismertetheti a nagy nyilvánosság előtt egy lap az ügyet, melynek fegyelmifataiba magának a terheltnek sem volt eddig alkalma betekinteni.

Ez kétségkívül feltűnő és helytelen dolog. Azt azonban mégis nehezen tudjuk elhinni, hogy „Hajdúvármegye főispánjának előzékenységéből” jutott volna az Egyetértés a határozat szövegéhez, — már csak azért is, mert még élénk emlékezetünkben van az a szép jelenet, amikor ez a főispán, mint a Területvédő Liga debreceni fiókjának elnöke, erőteljes, messze csengő hangon járult hozzá ahhoz a határozathoz, amely rá nézve is erkölcsi kötelességévé teszi, hogy nevezett lap mint névszerint is megjelölt destruktív organum részére semmiféle közlést ne tegyen...

Néhány napja hagyta el a vádlottak padját Friedrich István, a magyarországi keresztény öntudatra ébredés lelkes vezérharcosa, miután három hónapon át a legirtózatosabb bűn vádjával terheltlen szenvedte a méltatlan meghurcoltatás gyötrelmeit.

Ismételtük azt az intelmet, amit a keresztény magyarsághoz intéztünk akkor, amikor Friedrich a bírói eljárás folyamán minden vádtól és gyanútól megtisztulva, felemelt fővel hagyta el a tárgyalási termet: „Vigyázzunk magyarok! Ne higgyünk el könnyedén minden mesét, amit odátról suttognak hiszékeny fülnkbe!”

Igazat kell adnunk Reitz Jánosnak: minden tisztességes embernek erkölcsi kötelessége, hogy az ügy felderítéséig és tisztázásáig függeszesse ítéletét.

A gyermeknap eredménye

A Patronage egyesület ülése

A napokban tartotta meg a debreceni Patronage Egyesület rendes évnegyedi ülését dr. Kesserű Lajos törvényszéki elnök, az egyesület elnöke vezetésével. Dr. Kiss Sándor árvaszéki ülnök, az egyesület titkára előterjesztette az egyesület negyedévi működéséről szóló részletes titkári jelentését, melyet az intéző-bizottság tudomásul vett. Ezután Wallner Gyula egyesületi II. titkár terjesztette elő a gyermeknap rendezéséről szóló részletes jelentését és elszámolását, mely szerint a gyermeknap összes bevétel 54.556 kor. 55 fillér volt, melyből különféle kiadásokra kifizetett 5843 korona és pedig: nyomtatványokra 2785 kor., katonazenekar részére 2000 kor. és apróbb kiadásokra 1058 korona. Így a gyermeknap gyűjtés tiszta bevétele 48.713 kor. 55 fillér volt, mely összeg az egyesület pénztárába beutaltatott. A gyermeknap gyűjtés mikénti felhasználására vonatkozóan a következő előirányzatot hozta javaslatba: 1. Fiatalkorak ellátási költségére és segélyezésére 12000 korona. 2. Szegénysorsu gyermekek létfenntartására, ruháztatására és gyógykezelésére 18713 kor. 55 fillér. 3. Tanköteles elhagyott árva gyermekek iskoláztatási költségeire és tanszükségletére 10000 korona. 4. Kiváló nevelő szülők jutalmazására 6000 K és 5. Egyéb segélyezési célokra 2000 korona. Az intéző-bizottság a gyermeknap-rendező bizottság jelentését az elért szép eredményről jóleső örömmel vette tudomásul s a rendező-bizottság tagjainak jegyzőkönyvileg köszönetet mondott, a gyűjtésben résztvevő minden egyes gyűjtőnek hálás köszönetét fejezte ki s a gyűjtött összeg mikénti felhasználására előterjesztett költségvetési előirányzatot a legközelebbi közgyűlés elé jóváhagyás végett előterjeszteni rendelte.

Dr. Kiss Sándor titkár terjesztette még elő, hogy a Kereskedelmi Csarnok vezetősége átérve és megértve a Patronage Egyesület magasztos hivatását, 5000 koronát adományozott az egyesület felügyelete alatt álló gyermekek felsegélyezésére. A jelentést az intéző-bizottság tudomásul vette és a nemes adományozóknak jegyzőkönyvi köszönetet szavazott meg.

Mit kívánnak a kereskedelmi alkalmazottak?

Teljes vasárnapi munkaszünet - Jóléti intézmények - Propaganda gyűlést tartottak

Nagy érdeklődés közepette tartotta meg a Debreceni Kereskedelmi Alkalmazottak Egyesülete taggyűjtő gyűlést vasárnap a Kereskedő Társulat dísztermében.

Az elnöki megnyitó után Nagy József választmányi tag fejtette ki az egyesület programját, kérve valamennyi kereskedelmi alkalmazott belépését, hogy a minél nagyobb tábor erkölcsi és anyagi ereje mielőbb megvalósíthassa az alkalmazottak jogos kívánságait. A kommuné, a megszállás természetes eredménye volt az elkeseredett osztályharcnak s Csonkamagyarországot csakis *nemzeti* alapon, az alkalmazottak és munkaadók, az egész nemzet egyetértő, egymást támogató munkája fogja erőre juttatni, régi határaihoz, régi jólétéhez emelni. Ezt az egyetértő munkát hirdeti az Egyesület több, mint félszázada s hirdeti most is, mert az áprilisi nagygyűlésünkön is kiderült az az igazság, hogy *a nemesen felfogott munkadói és alkalmazottai érdeke azonos*, tehát kölcsönös egyetértéssel kell a közös érdekeket szolgálni. Ajánlja az elv megértését különösen a fúszkerkiskereskedők egyetemének figyelmébe.

Az érdekek teljes közösségét bizonyítja az Egyesület következő programja is:

I. Közösen szükséges egy heti munka után a teljes, az egész országterületre, kivétel nélkül minden szakmára kiterjedő **vasárnapi munkaszünet**. A napi 8 órai munkaidő, 2 óras ebédidővel. Evente 2-4 hétre terjedő szabadság. A vasárnapi munkaszünetre tekintettel kívánatos, hogy a heti munkabérek fizetése szombatról péntekre tévessék át. (Országos vásárkor nincs vasárnapi munkaszünet.)

II. **Nyugdíjintézet** szerveztessék mielőbb, alkalmazottak, főnökök, magántisztviselők számára törvényhozásilag, országos jelleggel. Az intézet autonóm legyen, állami felügyelettel. Így nem lenne az öreg alkalmazott, esetleg tönkrement főnök nyomorra kárthatva.

III. **A kereskedelmi betegsegélyzők** fenntartása és szervezése a kereskedelmi és ipari foglalkozás különálló jelege következtében szükséges. Külön akarják megoldani a gazdasági munkások betegsegélyezését is, így oszlik az ellátás is a természetes körülményeknek megfelelőleg mezőgazdasági, ipari, kereskedelmi csoportra. Mostan állítják fel a mezőgazdasági kamarákat s követelik úgy az iparosok, mint a kereskedők a kereskedelmi és iparkamarák kottévalasztását. Ily kisebb keretekben gondosabb lehet az ügyeket, intézni s alkalmazott és munkaadó könnyebben megértik egymást.

IV. **A kereskedővilág általános és szakmüveltsége**, melynek milyensége elsőrendűen fontos az állam közgazdasági helyzetének szempontjából megkívánja, hogy tanulónak faluhelyen csak a VI. elemi, városban IV. középiskolai osztályt végzett fiúk vétessenek fel. **A tanonciskolák** gyökeresen reformálandók s komoly tartalommal töltendők meg. Szerveztessenek fölülök **tanfolyamok** a további **szakismertek**, gépirás, gyorsírás, kirakatrendezés elsajátítása számára.

V. **A testnevelésre** is gondoljunk a kereskedő tanulóknál is és általában az alkalmazottnál, úgy a tanonciskolákban, mint az azok fölül szervezett tanfolyamokon s az Egyesület kebelében.

VI. **Női alkalmazottak** legyenek, de teljesen azonos általános és szaknevelésben részesíttessenek, mint a férfiak.

VII. **Csak szakképzett** egyének lehessenek vagy alkalmazottak, mint munkaadók, szakképzett egyén lehessen a vásári árus is.

VIII. **Jóléti intézmények** szerveztessenek városokint a tanoncok, a családtalan alkalmazottak számára internátusok vagy tanoncaszatók, étkezők alakjában. Mőd kínálkozik helyben a Betegsegélyzővel kapcsolatban **üdülőház** esetleg **kórház** szervezése. Főltétlenül részesítenők jelenben a keresk. alkalmazottak a **lisztellátásban**, hiszen kisebb javadalmuk van általában az ipari munkásságénál, melyre e kedvezmény kiterjed.

Legsürgősebb most a **lisztellátás, vasárnapi munkaszünet, a záróra kivívása, miknek**

megvalósítása érdekében küldöttséggel fordulnak a szakminiszterekhez.

Mind e pontok megvalósíthatók az *összes alkalmazottaknak az Egyesületbe való tömörüléséből* előálló *erkölcsi és anyagi* erővel, országos agitációval, a főnökök, felsőbb hatóságok jóindulatú támogatásával.

Többek hozzászólása után az ülés a programot elfogadta s számosan léptek be az Egyesület kötelékébe. További belépések esz-közölhetők és beiratkozási ívek kaphatók **Hornung János** urnál (Kontsek Géza cég).

Ugy értesülünk, hogy a gyűlést disszonáns hang próbálta megzavarni. Mikor az egyik szónok azt fejegette, hogy a kereskedővilágnak is a nemzeti gondolat alapjára kell helyelkedni, keleti irányból felhangzott, hogy „mi nem politizálunk!”... Értse meg a zsidóság végre, hogy a nemzet léte függ attól, hogy a nemzeti eszme vezesse a magyarság minden rétegét. Ez nem politizálás, hanem létkérdés. Ha pedig ez politizálás, akkor — igenis — politizálunk!

Munkát kérnek

Építőiparosok a főispánnál

A debreceni építő, kőműves és ácsmesterek beadványt intéztek a városi tanácshoz, melyben rámutattak arra, hogy néhány hónap mulva itt a tél és a munkátlanóságban, a miniszterelnök szerint is, Debrecen vezető helyen áll. Epen ezért most már a munkaalkalmak adásával, kell arra törekedni, hogy a munkanélküliség enyhíthessék s lehetőleg megszüntessék. Terjedelmes beadványukban tehát azt kérték az építő kőműves és ácsmesterek, hogy a városban előforduló állami és városi építkezések mielőbb velük eszközöltessenek.

E végből tegnap délelőtt a debreceni építő, kőműves és ácsmesterek **Stegmüller Árpád** és **Bisotka** építőmesterek vezetésével küldöttségileg keresték fel **Miskolczi Lajos** főispánt, aki előtt feltárták, helyzetüket és kifejtették azt, hogy a lakáshiányt semmiféle rendeletekkel megszüntetni nem lehet, egy módja van csak: **új lakásoknak előállítását**.

Miskolczi főispán válaszában kijelentette a küldöttség előtt, hogy ő maga mindenben támogatja a debreceni építő, kőműves és ácsmesterek ezen fontos közügyet képező mozgalmát.

Ugyancsak küldöttség útján keresték fel a polgármestert is, aki a városi épületek kijavításával egy és más kisebb városi épületek létesítésével is sokat enyhíthetne az építő iparosság munkanélküliségén. De meg hivatása is a városi tanácsnak a kormánytól a város részére létesítendő közmunkák kieszközlése. Az építő iparosok beadványukat megküldték Debrecen város nemzetgyűlési képviselőinek is.

Építőiparosaink remélik, hogy ezen kérelmük az egész város közönségé részéről is megértésre fog találni. Egyébként hangsúlyozottan kijelentették, hogy a mai nyomorúságon nem politizálással, hanem termelő munkával óhajtanak segíteni.

Magyar-cseh tárgyalások

Budapest, július 18. (M. T. L.) Mindkét fél javaslatot és ellenjavaslatot készített elő. Ezek a következőkre vonatkoznak: Amnesztia, repatriálásra, jogsegélyre, állampolgárságra, alapokra, levéltárakra, közigazgatási iratok felosztására, tényleges és nyugállományu, valamint az elbocsátott tisztviselőkre és a kisebbségek védelmére. Ezenkívül a cseh delegáció a magyar delegációnak egy tervezetet adott át az egyházmegegyezésre és azok vagyonainak felosztására vonatkozólag. A tárgyalás folytán mindkét részről kifejezésre jutott az a törekvés, hogy a vitás kérdésekben egyöntetű megállapodásra jussanak.

NAPI HIREK

— **A főispán a Kormányzónál.** *Miskolc* Lajos főispán a tegnapi nap folyamán visszaérkezett Debrecenbe. A főispán Budapesten a kormány tagjaival folytatott tanácskozásokat a várost érdeklő politikai és gazdasági ügyekről. A főispánnak ezenkívül alkalma nyílt tájékoztatni a debreceni viszonyokról a Kormányzó Ur főfőméltóságát is, aki különben állandóan a legnagyobb érdeklődést tanúsítja Debrecen város viszonyai iránt s azokról kitűnően van tájékozva.

— **Terstyánszky államtitkár a Hortobágyon** Csóka Sámuel h. polgármester a Debrecenben időző *Terstyánszky* h. államtitkár társaságában tegnap reggel kiment a Hortobágyra, hogy ott a h. államtitkárnak megmutogassa a város gazdaságát. A h. polgármester a budapesti vendégekkel együtt a Hortobágyról még a tegnap este folyamán visszaérkezett.

— **Elmaradt a tanácsülés.** A városi tanácsnak rendesen hétfőn tartott délelőtti ülése tegnap a h. polgármester hortobágyi útja miatt elmaradt s azt csak ma délelőtti tartják meg.

— **A főjegyző szabadságon.** Dr *Vargha* Elemér tb. főjegyző július 18-ától 4 heti szabadságra ment. Távolléte alatt ügyosztályát Dr *Zemplény* Kornél tb. tanácsnok vezeti.

— **Gazdák kiállítási oklevele.** Hortobágy-pusztán a debreceni gazdasági egyesület által rendezett ló, szarvasmarha és juh kiállítás és tenyészállatvásáron jutalmat nyert gazdák részére kiállított okleveleket július hó 24-én délelőtti 11 órakor a polgári és gazdakörben tartandó igazgató választmányi ülésén osztja ki a gazdasági egyesület.

— **Választások Angliában.** Londonból jelentik, hogy *Lloyd George* októberben, vagy novemberben új választásokat szándékozik kiírni.

— **Debreceni orvos sikere.** Dr *Udvarhelyi* Károly debreceni születési jelenleg budapesti lakos, jeles főorvost, a budapesti m. kir. orvosi tudomány egyetem specialis szakjából egyetemi magántanárra képesítette és ezt a vallás és közoktatásügyi miniszter jóváhagyta.

— **Könyvtáros és könyvkötő.** Budapest székesfőváros legutóbbi közgyűlésén szövétték a költségvetés tárgyalásakor, hogy a városi könyvtár könyvtárosainak csak 25 ezer korona az évi összvadalmazása, míg az ugyanott alkalmazott könyvkötősegédek, — mert házilag végzik a könyvkötő munkát évi 550 ezer kor. bért kapnak. Nem a könyvtárosok alacsony fizetését és nem a könyvkötő segédek túlmagasnak tetsző bérét kifogásolták, hanem azt, hogy a kötetők nincsen arányban egymással. Kétszer annyit kap a fizikai munkás, mint az ugyanott dolgozó és sokkal értékesebb szellemi munkát kifejtő könyvtáros. Ez adta meg a lökést arra, hogy a fővárosi könyvtárosok egyik-másika elhatározta, hogy megfogja tanulni a könyvkötészetet és szabad óráiban a városi könyvtár számára könyvkötészeti munkát fog végezni, hogy jobban megtudjon élni; mert a könyvkötői munkának nagyobb az ellenszolgáltatása, mint a könyvtárnoki munkának.

— **Panaszkodnak a vasasok.** A magyarországi vas és fémmunkások, központi szövetsége és az egyesület helyi csoportjaival szemben a közigazgatási hatóságok részéről ért általános sérelmek miatt panaszal fordultak a belügyminiszterhez. Most a miniszter leiratot intézett valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjéhez, melyben utasította őket, hogy sürgősen tegyenek jelentést a területeiken levő vas és fémmunkások működő egyesületeiről s politikai megbízhatóságáról.

— **A Debreceni Gazdasági Egyesület** igazgató választmánya július hó 24-én vasárnap délelőtti 11 órakor a polgári és gazdakör helyiségében ülést tart.

— **Érettségi vizsgálat** A ref. főgimnáziumban vasárnap délelőtti fejeződött be az ez évi érettségi szóbeli vizsgálat, melyen dr *Nagy* József budapesti leányközépiskolai tanár volt a kormányképviselő. 58 tanuló tett írásbelit, akik valamennyien szóbelire bocsáttattak. A végső eredmény szerint 12 jeles 12 jó, 23 érett lett, míg 11-et 2 hó múlva teendő javító vizsgálatra utasított a bizottság. Jelesen érettek: Balogh Barna, Baltazár László, Borgida Miklós, Cseresznyés László, Fried Pál, Gaertner Nándor, Haendel Vilmos, Harsányi László, Horváth Imre, Klein Gáspár, Rábold Elek, Szépe Lajos.

— **Magyar Köztisztviselők Fogyasztási Szövetkezetének közleményei:** Ertesítjük a közszolgálati alkalmazottakat, hogy a kedvezményes áruk megérkeztek s azok kiosztásra való előkészítése most van folyamatban. A mai naptól kezdve a kiosztás és blokkolás a Vár utca 1. szám alatt történik, csak a liszt kiadását eszközöljük a pénzügyi palota pince helyiségében. A kiosztás alábbi sorrendjétől semmi szín alatt sem térünk el: *Julius* 21-én G. L., 22-én K. L., 23-án M. O., 25-én P. S., 26-án Sz. T., 27-én U. Z., 28-án A. C., 29-én D. F. kezdőbetűvel bírók jelentkezhetnek a kedvezményes áruk átvételére. A kedvezményes cipőket többen befizették, de mai napig sem vitték el. Ertesítjük ezen vásárlóinkat, hogy 3 napon túl a kedvezményes cipőket ezeknek többé nem adjuk ki s a pénzt sem térítjük vissza, ha addig nem jelentkeznek, miután addig félelmi leltárunkat lezárjuk. Általában figyelmeztetjük összes tagjainkat, hogy az árut az nap, midőn a befizetést teljesítik, vigyék el, mert később az árut nem adjuk ki. — A beszerzési csoport közli, hogy akik 1920 április, május, júniusra a megtérítésre igényüket bejelentették, de eddig fel nem vették, most már 8 napon belül vegyék fel, mert ellenkező esetben azt kifizetni nem lehet.

Marad a fejadag

Budapest, július 18. M. T. I. A földművelésügyi miniszter az 1921—22. gazdasági évben eszközözendő hatósági ellátás kezdetének időpontját 1921 augusztus 15-én állapítja meg azzal, hogy a jelenleg érvényben, illetve gyakorlatban levő fejadagokat további intézkedésig fenntartani kívánja.

Pusztító lavina

Moszkva, július 18. MTL. Taskend városát és ennek vidékén több községet egy hólavina teljesen elpusztított.

Németország fizet

Páris, július 18. MTL. Németország a jóvátételi bizottságnál új fizetést teljesített, körülbelül 31 millió aranyárka összegében.

— **Tűz a tanyán.** Vasárnap éjszaka 12—1 óra között özv. *Bancsi* Györgyné Kismacs 6. sz. tanyáján tűz támadt, minek következtében a tanya lakóházának fedele és gazdasági épületeinek egy része porig égett. A tüzesetből kifolyó tűzvizsgálat alkalmával megállapítást nyert az a tény, hogy, a tűz gyújtogatásból keletkezett. A esendőrség nyomozza a gyújtogatókat.

— **Eladó fehér mangalicáknak.** A mezőhegyesi állami ménésbirtokon 140 drb. egyéves tisztavérben tenyésztett fehér mangalicafajta kan van eladó kilogramonként 80 korona árban, azonkívül minden darab után 50 korona farkpénzt kell fizetni. Venni szándékozők legkésőbb vasárnap július 24-ig jelentkezzenek a gazdasági egyesület titkári irodában.

— **Új ragályos betegség.** A belügyminiszter leiratban értesítette a polgármestert, hogy a miniszteriumba beérkezett jelentések szerint újabban az ország több helyén az ugynevezett „encephalitis disseminata epidemica” nevű betegség — járványos agyhártyalob — lépett fel. A belügyminiszter felhívta a h. polgármestert, hogy szakközsegeivel ellenőriztesse a betegségeket s a netaláni esetekről hozzá jelentést tegyen. E betegség alkalmával az agy egyes gócaiban gyuladások jelentkeznek. A betegség tünetei egyébként szédülés, látászavar, fejfájás, gyerekeknél pedig erős fejfőrs.

— **A szegények tolvaja.** *Könyves* Tóth Kálmán az Ispotály szegényház főgondnoka feljelentést tett a rendőrségen, hogy napokkal ezelőtt az Ispotály szegényházba felvettek egy *Varga* István nevű szegényt, aki mikor felruházták, a szegényház néhány felszerelési tárgyával együtt megszökött. A rendőrség nyomozza a tolvaj szegényt.

— **Hadifogoly testvéreinkért.** Hadifogságban sanyalódó magyar véreink hazaszállítása érdekében az elmúlt vasárnap istentisztelet után Ofertorium tartatott. Az istentiszteletől távol maradt hittestvéreinket, ez uton kérjük fel, hogy adományaikat a célra az ág. ev. egyház lelkészi hivatalába (Miklós-utca 3. szám) pótlólag még beadni sziveskedjenek.

— **Szállítás a katonaság részére.** A katonaság részére szükséges zab, széna, alomszalma, ágyszalma és kemény tűzifa szállításának biztosítása céljából kibocsátott hirdetményt a debreceni gazdasági egyesület hivatali helyiségében e szállításokban résztvenni óhajtó gazdáink megtekinthetik.

— **A keresztény-szociálisták Bocskay-kerti kirándulása.** A debreceni keresztény társadalom minden rétegének részvételével, a legteljesebb siker jegyében zajlott le vasárnap délután a keresztény szociálisták Bocskay-kerti kirándulása. Pompás napsütéses időben három vonat vitte ki a nagyszámu közönséget a közeli Bocskay-kertbe, ahol fesztelen jó kedvvel telt el az egész délután. A mulatságot műsoros műkedvelő előadás vezette be. Az Egyetértés színjátszó társaság zenekarának nyitánya után egész sereg kabaré szám következett, melynek során különösen sokat tapsolt a közönség *Nagy* Bözsike, *Tanner* Vili, *Szvitlik* és *Szolárszky* számainak, míg osztatlan tetszéssel fogadták *Osváth* Gyula ének és *Ferkó* Gyula szavaltat számát is. A műsor után jól sikerült vacsora. majd táncmulatság következett. Külön érdekessége volt a nyári mulatságnak a sikerült kugli verseny melynek győztese *Jobhágy* Lajos lett. A kirándulás sikerében dr *Szabó* Pál központi titkárnak van legnagyobb érdeme.

— **Baleset munkaközben.** Csak alig néhány napja, mint azt megírtuk, Debrecen határában a eséplésnél munkaközben egyik munkás beleesett a eséplőgéj dobjába és súlyosan megsebesült. Tegnap *Farkas* Béla püspök-lányi lakos a eséplőgéj mellett dolgozott. — *Farkas* balkezét ugyancsak a eséplő elkapta és összeroncsolta. Súlyos sérüléseivel beszállították a debreceni közkórházba.

— **Köszönetnyilvánítás.** A *Berky* Lajos korai halálával árván maradt gyászoló család, a bus özvegy és az apjuk után síró gyermekek, valamint a primást vesztett banda ez uton mondanak hálás köszönetet a sajtónak, a jóbarátoknak és ismerőseiknek, de általában az egész nagyközönségnek, azért az őszinte és megható részvétért, mely a gyász sötét napjaiban egyedüli vigasztalásuk.

— **Árverés.** A m. kir. államrendőrség debreceni kapitánysága tudatja az érdekeltekkel, hogy az 1919. év óta folyamatba tett mértékügyi kihágásokkal kapcsolatban elkobzott mérlegek és sulyok, és pedig a mérlegek kizárólag házi használatra szolgáló céllal, a sulyok pedig mint ócska vas, illetőleg réz, e hó 30-án délelőtti 10 órakor az állami mértékhiatalos hivatalos helyiségében (Teleki-utca 79. sz.) alatt megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet igézőnek eladának. A befolyó összeg felerészben Debrecen város szegény alapját, felerészben az államkincstárt illeti meg.

— **Sok az utcai lány Debrecenben.** A debreceni államrendőrség erkölcsrendészeti ügyosztályától nyert értesülésünk szerint Debrecenben éjszakánként igen sok utcai lány csatangol. A legutóbbi éjszakák alatt is 5—6 intelligensebb lányt s azonkívül csatangoló lányokat állítottak elő a rendőrség központi ügyeletén, akiknek legtöbbje erkölcsrendészeti kihágásokat követett el. Feltűnő sok *német nevelőnő* csatangol éjszakánként Debrecen utcáin, akiket most ismételten figyelmeztet a rendőrség, hogy ne csavarogjanak éjjelenként, mert minden egyes alkalommal az igazolatlanul bolyongókat előállítják a rendőrségen s amennyiben részükről erkölcsrendészeti kihágás forog fenn, ellenük az eljárást megindítják.

— **Ifj. Schaff** János táncintézetében a Royalban a szünidei tanfolyamok már megkezdődtek. Beiratások még elfogadtnak.

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában
Hiszek egy isteni örök Igazságban
Hiszek Magyarország feltámadásában.*

Amen.

A zsidók a hű csehek!

Pozsony, július 18. A Magyar Curir jelentő: A „Bratislava Danik” jelenti, hogy a felvidéki zsidó pártok Zsolnán és Turócszentmártonban 140 delegátussal ülést tartottak és kifejezték hűségüket Massarik köztársasága iránt. Az egyesület vezetősége az ülés határozata folytán Massariknak üdvözlő táviratot küldött.

Földrengés Kínában

Páris, július 18. MTL. A múlt év decemberében Kínában előfordult földrengésnek a most befejezett megállapítások szerint mintegy 180.000 emberélet esett áldozatul.

Az orosz nyomor

Páris, jul. 18. Déloroszországban rettenetesen terjed a kolera. Az éhínség következtében az árak rettenetesen emelkedtek. Egy font kenyér, amelynek ára pár nap előtt 2700 rubel volt, ma 4000 rubelbe kerül.

A buza nemesítéséért

Nemesített buzavetőmagot használó gazdáink figyelmét ismételtelen felhívjuk arra, hogy az országos magyar gazdasági egyesület oklevéllel tünteti ki azon kisgazdákat, akik a nemesített buzavetőmag használatával a legszébb eredményt tudják felmutatni. E célból felhívjuk gazdaközönségünket, hogy ez iránti pályázatukat a debreceni gazdasági egyesülethez küldjék be, közölve: 1. Kitől vette a nemesített buzavetőmagot. 2. Mikor szerezte azt be. 3. Mennyit termelt a folyó évben kat. holdanként az elvetett nemesített buza vetőmag és végül 4. mennyivel volt nagyobb a kat. holdankénti termés az eddig használt közönséges buzánál. Nem lesz felesleges a pályázathoz néhány buzakalászt vagy egy marok buzaszemet csatolni a minőség elbírálása céljából. Az így beérkezett pályázatokat a Debreceni Gazdasági Egyesület erre a célra kiküldendő bizottsága bírálja felül s bírálatának eredményét felküldi az országos magyar gazdasági egyesület igazgatóságához, honnan a kitüntető okmányok a gazdasági egyesülethez küldetnek le s az egyesület fogja azt az illető gazdák részére kézbesíteni. Akinek nemesített buzája van eladó, vagy akinek ilyen nemesített vetőmag buzára van szüksége, jelentse be a Gazdasági Egyesület titkári hivatalához. Az egyesület a többtermelés előmozdítása céljából készségesen és díjtalanul vállalkozik a nemesített buza vetőmag adásvételének közvetítésére.

színház.

Színházak és mozgószínházak közleményei:
Hollay Kamilla a kitűnő filmprimadonna, **Halmay Vilmos, Sinay István fővárosi kabaré művérek** bucsufelépése ma az Apollóban az elsőrangú műsor keretében. Előadások 7 és 9 órákor.

MINDEN ÖNTUDATOS MAGYAR EMBER CSAK KERESZTYÉN LAPOT OLVAS!

A tőzsde

Zürichi zártotzsde jul. 18. (MTL.) Berlin 797, Holland 192 75, Newyork 606, London 2194, Páris 4225, Milánó 2759, Brüsszel 4620, Koppenhága 94, Prága 792, Budapest 185, Zágráb 390, Bukarest 865, Varsó 33, Bécs 0'80, Osztrák lebélyeg 80.
Budapesti zárlat jul. 18. (MTL) Magyar hitel 1590, Osztrák hitel 605, Angol-Magyar bank 730, Lenzámit bank 700, Magyar-Olasz bank 312, Jelz. hitelbank 275, Keresk. bank 63'0, Pesti hazai első 19500, Borsodmiskolci 2425.
Valuták. Napoleon 1035-45, Angol font 1170-1190, Dollár 325-335, Francia frank 2500-, Márka 430-, Lira 1430-1450, Osztrák kor. 40'0, Rubel 37-38, Lei 445-435, Sokol 425-45, Svájci frank 5400-50, Korona dinár 895-825, Frank dinár 505, Lengyel márka 17.
Terményjelentés. (július 16.) Buza 1070, rozs 865, takarmányárpa 859, sörárpa 958-60, tengeri 1000, zab 975-80, kőles 640-50, lucerna és lóhere 40, mubar 525, biborhere 15-16, fehér bab 567, tarka 600, burgonya 250, széna prima 300, repace 1200. Az irányzat változatlan. A malmok továbbra is tartózkodók.

Dollárt és más idegen pénzt, aranyat, ezüstöt legeslegdrágábban vesz **Simon György** DEBRECZEN, Kossuth-u. 11.

SPORT.

Választmányi ülés. A Debreceni Máv. Testgyakorlók Körének elnöksége felkéri a választmányi tagjait, hogy a csütörtök este 7 órákor az állomáson tartandó választmányi ülésen tekintettel a tárgyak fontosságára, teljes számban megjelenni sziveskedjenek.
KTE-BUSE 3: 2 (1: 1). **Biró Weiréb.** A II. osztályú döntő mérkőzés újrajátszása vegre eredményt hozott, ugyanis a KTE 3: 2 arányban verte a BUSE-t. A mérkőzés általában magasabb színvonalú mozgott, mint előző vasárnap. Kezdet után a BUSE jut vezetéshoz, mit a KTE kiegyenlített. A második féldobben két gól előnyre tesz szert, melyet csak a mindent latba vető játékkal tud 3: 2-re javítani a BTSE. A mezőny legjobb embere Molnár (KTE) balszélső volt. A játékok általában a vidéki magas labdajáték a pacsirtázás jellemezte.

Apró hirdetések.

35 vegyes
minőségű magyar-hold föld egy darabban, tanyai épületekkel eladó, vagy házszoborba kiadó. Ugyanott egy portán három különálló lakoház, pince, göré, 2 lóra istálló és más melléképületekkel azonnali beköltözéssel haláleset miatt azonnal eladó. Bővebb felvilágosítást ad az Újságbolt Nyiregyháza.

Bélyeggyár és vésőintézet
PAULÓ I.
Batthyányi-utca 22.
Telefon 1365.

Makulatura öt kilós tételekben kapható lapunk kiadóhivatalában.

Butorozott szobát
keresek teljes ellátással. Ajánlatokat a kiadóba kérek „Magános” jeligére.

Szőrmével
béllelt városi bunda és békebeli zsakett öltöny jutányosan eladó. Cim a kiadóban.

Forgács István
művészi
Bádogos-u.

Molykár ellen
szörme és tollruhák megőrzését a legnagyobb biztonságban garantálják KOVÁRY és ALTMANN Piac-utca 42.

Debreczei Gazdák
Bankja Részvénytársaság Kossuth-utca 17. Kölesőnket folyósít házakra, földekre és értékpapírokra. Betéteket el fogad, a betétek után kamatot ad. Értékpapírokat és idegen pénzeket vásárol és elad. El fogad értékeket megőrzés céljából és bérbe ad (saffé deposit) páncéltrekszeket. Takarékpénztár és bankügyletek minden ágazatával foglalkozik. Feleknek minden pénzügyi műveletnél rendelkezésre áll.

SZÖVETEK,
polgári és egyensapka készítő katonai felszerelési cikkek július 15-ig minden el fogadható árban kaphatók
oros Sándor
Buzlatéban Piac-u. 69. szám.

Rikkancsok
felvételnek tix fizetésével és jutalekkel a kiadóhivatalunkban

Nyílttér.

ÉRTESETÉS.

Folyó hó 17-én megjelent üzembeszünetelési közlésünk tévedésen alapult.

Haas Fülöp és Fiai.

Lisztárus társasággal foglalkozó kereskedők figyelmébe!

Az új ellátási évben a hatósági lisztellátásra jogosult személyek száma lényegesen kevesebb lesz, mint a folyó évben, ennek folytán a város havi lisztkontingense is sokkal kisebb lesz, mint a jelenben. Mint-hogy a kiuntalt különböző liszt-fajtáknak a lisztárusitással foglalkozó 260 kereskedő között való egyenlő és igazságos kiosztása a mai magas havi lisztkontingensnél is sok nehézségbe ütközött, a jövő évi lisztellátás lebonyolításába nem kapcsolhatók be 260 kereskedő, hanem csak lényegesen kevesebbet. Mielőtt a lisztellátásba bekapcsolandó kereskedőket kijelölném, felhívom azokat, akik e megbízásra igényt tartanak, hogy a közlélemzési ügyosztály lisztosztályánál (Piac u. 9.) e hó 22-ig személyesen jelentkezzenek. Késve érkező jelentkezéseket nem fogadok el. Megjegyzem hogy az eddigi rendelkezések szerint a hatósági lisztárusitással megbízandó kereskedők szabadforgalomban levő liszt eladásával is foglalkozhatnak. Debreczen, 1921 július hó 18.

A polgármester helyett: ZÖLD tb. tanácsnok.

Követeljemindenütt

GERŐ CÉG CZIPÓ-GAF készítményeit védjeggyel Ha nem kapna kereskedőjeitől, úgy forduljon közvetlenül
Gerő Adolf Fia cég-Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 4. Cípbizetem: Budapest, I. Berossányi-u. 10. Nagybani osztály: Budapest, V., Akadémia-utca 6.

IDEGEN KIFIZETÉSEK

DEVIZÁK, CSEKKEK
TŐZSDEI MEGBIZÁSOK
PÉNZVÁLTÓ ÜZLET
DEBRECEN, PIAC-U 67.
(Frohner szálloda) Telefon 407.

Keresztyén alap a becsületes munkán!

Felhívom az országban minden város és község figyelmét, ahol jó vízben hiány van, hogy **ingyen furok egy jövű kutat** a munkaadó anyagjából, ott ahol én még nem furtam, **3 évi jótállással** csak azért, hogy a 23 évi gyakorlatom ezzel is kibővítssem és az eddigi tapasztalatomat bemutathassam.
KOVÁCS VINCZE
DEBRECZEN, GÓLYA-UTCA 2 SZÁM.

Lapkihordó asszonyok

felvételnek lapunk kiadóhivatalában Piac-utca 59. szám alatt.

CSURKA „KEGYELET” Temetkezési Vállalat
Debrecen, Kossuth-u. 8. Kétszobás épület.

Bármilyen temetéseket vidéken is legolcsóbb napi áron a leggyelmesebb kiszolgálás és személyes felügyelet mellett végez.
Elsőrendű felszerelés.
Dus, nagy választék.

Rühkenőcs, Kreolin, Kénvirág, Káliszappan és mindenféle fertőtlenítő szerek
„Radikál” patkányirtó szerstb.
Telefon 14-80. legolcsóbban szerkezhetőek be
Korzó Drogueria Debrecen, Piac-utca 42. sz. Telefon 14-80